

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΙΑΝ (*)

QΛΑ τῇ ὑπέσχοντο τὴν χαράν, ὅταν ἐνυμφεῦθη. Κανὲν στόμα δὲν εὐρέθη νὰ εἰπῇ ὅτι δὲν ἦτο εὐτυχὲς ζεῦγος. Ἐκεῖνος εὗρεν ἐν αὐτῇ γλυκεῖαν σύντροφον, ἀγαθὴν, μὴ ἐνδιαφερομένην παντάπασι διὰ τὸν κόσμον. Καὶ αὐτὴ τὸν ἠγάπα. Ἄλλ' ὥς σύζυγον. Ἐὰν δὲν ἦτο σύζυγός της καὶ ἐτύγαινε νὰ τὸν ἰδῇ κάπου, δὲν θὰ τὸν ἐθεώρει ἄξιον οὐδ' ἐνὸς βλέμματός της.— ἄλλ' ἡ θρησκεία, οἱ νόμοι, ἡ κοινωνία τῇ ἐπιβάλλουν νὰ τὸν ἀγαπᾷ. Καὶ τὸν ἀγαπᾷ.

* Συχνά, ιδίως ὅταν ἐξέρχονται εἰς τὸν ἐξώστην, κατὰ τὰς ἐσπέρας τοῦ Ἰουλείου, ἡ Ἀμαλία μελαγχολεῖ, ἐνῶ τὰ βλέφαρα τοῦ συζύγου κλείονται ἡρόεμα εἰς ἐλαφρόν, ἐλαφρότατον ὕπνον. Ἀναπολεῖ διαρκῶς τὸ παρελθόν. Ὅταν δὲ μία σύζυγος τὰ βλέμματα στρέφει περισσότερον εἰς τὸ παρελθόν ἢ εἰς τὸ παρόν, δὲν εἶνε σύζυγος· εἶνε ἀκόμη ἐρωμένη τῶν πρώτων ἐρώτων.

Πρὶν ὑπανδρευθῇ, ἠγάπα καὶ αὐτὴ. Μαζῇ μὲ τὴν ποίησιν τῶν δεκαεπτὰ ἐτῶν εἶχε καὶ μίαν πραγματικότητα. Τὸν Χρῆστον. Ποῖος ἠγάπησε πρῶτος τὸν ἄλλον, δὲν ἐγνώριζον. Ἡ ἀληθὴς ἀγάπη ὅρια χρονικὰ δὲν γνωρίζει· συμπίπτει. Ἡγαπῶντο παραφόρως, ἀλλ' ἡ ἀγάπη προσέκρουε εἰς τὸν γάμον. Πτωχὴ αὐτὴ, πτωχὸς οὗτός. Ἡ αἰώνια δυωδία τοῦ ἔρωτος! Δύο θεότητες ἐν τῇ ἀγάπῃ, δύο ὁλοστρέγγυλα μηδενικά ἐν τῷ χρήματι.

Ὁ γάμος διέκοψε τὸ εἰδύλλιον. Τὰς φαντασιοπληξίας τοῦ ἔρωτος διεδέχθη μία προγαμιαία δωρεά. Ἡ Ἀμαλία ὅταν ὑπανδρεύθη, δὲν εἶχε καμμίαν ὄρεξιν διὰ γάμον· ἀλλ' οἱ γονεῖς της ἐπέμενον. Γαμβροὶ μὲ

(*) ΣΗΜ.—Τὸ ὑπ' ὄψιν διήγημα τοῦ καλλίστου φίλου καὶ συνεργάτου, διηγηματογράφου δὲ δοκίμου κ. Δημ. Ι. Καλογεροπούλου, οὗ πρὸ μικροῦ ἐξεδόθη κομψὸς τόμος Διηγημάτων, εὐμενέστατα κριθεὶς, εἶνε ὅλως νεώτατον ἀποτελοῦν μέρος νέας σειρᾶς τοιούτων, τὰ ὅποια ἐτοιμάζει πρὸς ἔκδοσιν συνεχίζων οὕτω τὴν ἐκλεκτὴν αὐτοῦ συμβολὴν εἰς τὸ ἤδη διαμορφούμενον τοῦτο εἶδος τῆς παρ' ἡμῖν λογογραφίας.

χρήματα δὲν παρουσιάζονται κάθε ἡμέραν καὶ ἡ Ἀμαλία νεαρωτάτη ἀκόμη, ἐτάσσετο ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἐνὸς πλουσίου τραπεζίτου, ἡλικιωμένου, τὸν ὁποῖον ἀπησχόλουν οἱ ρευματισμοὶ περισσότερον καὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς χρηματιστικὰς ἐργασίας.

Ἀπὸ τοῦ γάμου τῆς παρῆλθον τρία ἔτη καὶ τὸ ὄνειρον τοῦ συζύγου, ἡ ἀπόκτησις τέκνου, ἔμεινε πόθος εὐσεβῆς. Ἀλλὰ πόσα ἄλλα γεγονότα δὲν ἐπῆλθον εἰς τὸ διάστημα αὐτό! Ὁ Χρῆστος, ἐκεῖνος ὅστις περιέβαλλε τοὺς πρώτους ἀφελεῖς ρεμβασμούς της μὲ τὰ χρυσᾶ ἰδανικὰ τοῦ ἔρωτος, ἀφοῦ ἐκείνη ὑπανδρεύθη, ὑπανδρεύθη καὶ αὐτός. Ἀλλ' ὄχι πρὸς ἐκδίκησιν. Ἐξ ἀπλῆς συμπτώσεως.

Ὁ γάμος τῆς Ἀμαλίας εἶχεν ἐπιδράτει ἐπὶ τῆς ψυχῆς του βαθύτατα. Τὴν ἐσπέραν τῶν γάμων της, αὐτὸς ἦτο σχεδὸν τρελλός. Ἐκείνη ἔβαινε περίε τῆς γαμηλίου τραπέζης ὑπὸ τὰς γεροντικὰς, τὰς παραπαιούσας ψαλμωδίας τῶν ἱερέων καὶ αὐτοῦ ἐκλυδωνίζετο ὁ νοῦς, παραπαίων εἰς πέλαγος εἵνου. Ἦθελε νὰ φρονεύσῃ τὸν ἀντίζηλον νυμφίον. Καὶ ἐμέθυσε διὰ νὰ ἐγκληματήσῃ. Τὸ πρῶτον — τὴν μέθην — τὸ κατώρθωσε μὲ ἀλιεπάλληλα ποτήρια. Τὸ δεύτερον — τὸ ἐγκλημα — δὲν διέπραξε, διότι ἡ μέθη τὸν εἶχεν ἀποκτηνώσῃ.

*
* *

Ὅσω παρήρχετο ὁ καιρός, τόσον ὁ Χρῆστος κατέρρεεν.

Ἡ Ἐριννὺς τῆς ψυχῆς — ἡ ἀπογενήτευσις — τὸν κατέλαβε. Ἡσθάνετο βαθυτάτην ἀηδίαν πρὸς τὴν ζωὴν, πρὸς ὃ, τι ὑπῆρχε, πρὸς ὃ, τι θεῖον. Ἐγίνετο ἀπότομος, βάνανσος. Ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου ἤξανε ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, δύσπνοια τοῦ ἔσφιγγε τὰ στήθη, οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας τοῦ ἐκλόνουν ὅλον τὸ σῶμα. Οἱ οἰκέτοί προσέφυγον εἰς ἓνα ἱατρόν, ὅστις συνεδούλευσε νὰ ταξειδεύῃ ὁ ἀσθενὴς ἀδιάκοπα. Καὶ ἔτρεχεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ ἀληθῶς ἐθεραπεύθη. Διότι κατὰ τὸ ταξίδιον, ἡρραδωνίσθη εἰς μίαν ἐπαρχιακὴν πόλιν. Ἦτο τὸ μόνον φάρμακον, τὸ κατάλληλον διὰ τὴν ἀσθενειάν του. Ἐκάθητο ἐν ἀπόγευμα εἰς ἓν καφενεῖον μελαγχολικός, ὅταν εἶδε μίαν κόρην, πολὺ εὐμορφην, νὰ καθίσῃ πλησίον του. Τοῦ τὴν ἐσύστησαν ἀργότερα, καὶ ἐκείνη μὲ τὰ ὥραϊα μάτια της, μὲ τὰ χαριτωμένα λόγια της τὸν ἀρύπνισεν ἀπὸ τὸν θανάσιμον λήθαργον, τὸν ἀνέσυρεν ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀνίας καὶ τὸν ἔρριψε σφιγγῆλὸν εἰς τὰς ἡδύτητας τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς μηνστείας.

Τοὺς ἀρραδῶνας ταχὺς διεδέχθη ὁ γάμος, τὸν γάμον ἡ ἀπόκτησις τέκνου.

Ἡ Ἀμαλία, μόλις ἔμαθε τὸν γάμον του, ἡσθάνθη τὸν ἐγωϊσμόν της ταπεινούμενον. Ὅταν αὐτὴ ὑπανδρεύθη, ἀπεσπάρθη τοῦ Χρήστου μὲ ἐν ἔμμονον αἴσθημα ἀθυμίας· ἀλλὰ τῶρα πλέον ἡσθάνετο βαθεῖαν θλίψιν. Εἶνε σύνθητες εἰς τὸν κόσμον. Βλέπομεν ὅτι ἀπωλέσαμεν καὶ τι, μίαν χαράν. Παρηγορούμεθα. Βλέπομεν ὅτι τὸ καὶ αὐτὸ τὸ κατέχει ἄλλος ἀνθ' ἡμῶν. Παραφρονοῦμεν ἐκ λύπης.

Διὰ τὴν Ἀμαλίαν ἐν τούτοις, ὁ γάμος ἀπέθη ὁμαλός, κατ' ἐπίρασιν εὐτυχῆς. Τὴν ἐλάτρευεν ὁ σύζυγός της, ἤνοιξε πρὸς χάριν της τὰ χρηματοκιβώτιά του. Περιηγήθη μαζὶ του ὅλην τὴν Εὐρώπην, οἱ ὀφθαλμοὶ της

ἐκουράσθησαν εἰς τὰς τεραστίας προόδους τοῦ πολιτισμοῦ, εἰς τὰς ἀπαρμιλλοῦς τῆς φύσεως ἐναλλαγάς. Ἀλλὰ διὰ τὸν Χρῆστον, οἷα διαφορά! Ἡ εἰμαρμένη συνύφανε περὶ τὴν κεφαλὴν του δίκτυα καταδρομῆς. Δι' αὐτὸν ὁ γάμος ἦτο προπαρασκευὴ τοῦ μοιραίου τέλους. Ἐξηντηλήμενος ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἡθικῶν συγκινήσεων, μόλις ἐνυμρεύθη, ἤθελσε νὰ λησμονήσῃ τὴν Ὀδύσσειαν τῆς ψυχῆς του καὶ ἐρρίφθῃ ἀκάθεκτος πρὸς ἀπόλαυσιν τῆς συζυγικῆς εὐτυχίας· ἐπέπεσεν κατὰ τῆς γυναικὸς του καὶ ἄφῃκε τὴν ὕλην νὰ κυριαρχήσῃ. Αἱ δυνάμεις του ἐφυγαδεύοντο καὶ δὲν εἶχεν ἡ ὥρα τινὰς γεννηθῆ τὸ τέκνον καὶ αὐτὸς ἀπέβησκε ἀκούων κατὰ τὸν ἐπιθανάτιον ρόγχον τὰς πρώτας ἀνάρθρους κραυγὰς τοῦ νεογεννήτου βρέφους. Ἐνούϊζε τις ὅτι ἀπὸ τὴν φεύγουσαν ὁλονὲν ζωὴν τοῦ πατρός, τὸ τέκνον ἐλάμβανε μίαν παρακαταθήκην ζωῆς, ὅτι ὁ ἀποθνήσκων πατὴρ ἐπλήρου τὰ ἀδύνατα, τὰ νεογέννητα στήθη τοῦ νηπιῦ με μίαν πρόσθετον πνοήν, περικλείουσιν ὅλην τὴν πολυκύμαντον ζωὴν του, με ἓνα ἥρεμον στεναγμὸν πόνου — τὴν μόνην κληρονομίαν, ἣν ἄφινε.

Ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐπαρχιακῇ πολει, ἣν ἀπὸ τοῦ γάμου του δὲν εἶχεν ἐγκαταλείψῃ. Καὶ ἀπέθανεν εὐχαριστημένος, διότι κατώρθωσε νὰ δημιουργήσῃ με τὴν περίσσειαν τοῦ πῶτου ἔρωτος μᾶλλον ἢ με τὸ ἔνστικτον τῆς συζυγικῆς ἀγάπης — μίαν νέαν ὑπαρξίν, ἐξοφλῶν ὑπερτάτην πρὸς τὴν κοινωνίαν ὑποχρέωσιν. Καὶ ἀπέθανε, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ κραυγὴ τοῦ βρέφους δὲν ἄφῃκε νὰ ἀπηχησῇ εἰς τὰς τελευταίας στιγμάς του ἡ ἡχώ τῆς ἐρωτικῆς στοναχῆς καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς, μόλις δυνηθεὶς εἰς τὸ τελευταῖον φεγγαβόλημα νὰ διακρίνῃ συγκεχυμένην τὴν εἰκόνα τῆς Ἀμαλίας.

Καὶ ἐνθυμεῖται ἡ Ἀμαλία, ἐξηπλωμένη ἐπὶ μιᾷ κινητῆς πολυθρόνας εἰς τὸν ἐξώστην, παραπλεύρως τοῦ συζυγοῦ, τὴν ἱστορίαν τοῦ πρώτου καὶ μόνο ἔρωτός της.

Ἡ δύσις τοῦ ἡλίου σκορπίζει πορφύρα γρώματα, πέραν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ πελάγους. Καὶ ἐνῶ οἱ κυματισμοὶ τῶν ὑδάτων δέχονται τὰς τελευταίας ἀναλαμπάς, ἡ ἡδεῖα πνοὴ τῆς ἐσπέρας, ἡ καθιστῶσα πάνθερμον τὴν ἀτμοσφαῖραν περιβάλλει τὸ σῶμα με μίαν ἐκλύουσαν χαύνωσιν ὁμοίαν ἐκείνης, ἥτις ἐπέρχεται μετὰ τὴν ἀπόλαυσιν. Ἐχουν δέκα ἡμέρας εἰς τὰ λουτρά, χάσιν τῶν ρευματισμῶν τοῦ συζύγου, καὶ ἡ Ἀμαλία συμμερίζεται μετ' αὐτοῦ τὴν ζωὴν τὴν ἐξόχως μονότονον. Βλέπει ζεύγη ν' ἀντιπαρέρχονται κάτωθεν τοῦ ἐξώστου καὶ χαίρει διότι ὑπάρχουν ἄνθρωποι· οἵτινες ἀπολαμβάνουν τὴν ὑπέροχον ἐκείνην καλλονήν, συνδυάζοντες πρὸς τὸ κάλλος τῆς φύσεως, τὸ κάλλος τῶν αἰσθημάτων. Ἀλλ' αὕτη ἀρκεῖται εἰς τὸ λυκόφως τοῦ παρελθόντος. Δὲν ἀπεσθέσθη τῆς μνήμης της ἡ εὐγενὴς φυσιογνωμία τοῦ Χρήστου, ἡ ἀφοσίωσις του αὐτῇ, ἣν ἤμειψε, ἔστω καὶ ἀκουσίως, διὰ παρασπονδίας, ἀλλὰ καὶ δὲν αἰσθάνεται πλέον — τρία ἔτη εἶνε αὐτὰ — τὴν φιλίαν ἐκείνην, ἥτις καὶ ὑπανδρὸν τὴν παρηκολούθει, ἀλλ' ἥτις, μόνον ὅταν ὑπανδρεύθῃ ἐκεῖνος, ἐμειώθη.

— Ἐ, δὲν πηγαίνομεν τώρα νὰ καθήσουμε κάτω στὴ ἄμμουδιᾶ, ἀνεφώνησεν αἶφνης ὁ σύζυγος, συνοδεύων τὴν παρακελευστικὴν φράσιν του με ἐν τεραστίων διαστάσεων χάσμημα.

Ἐκείνη σπανίως ἀντέτεινε εἰς τὰς σεβαστὰς — λόγῳ ἡλικίας — ἐπιθυ-

μίας τοῦ συζύγου της. Ἠγέρθη, ἔριψε μὲ μεγάλην ἀτμηλησίαν εἰς τοὺς ὤμους της ἓν λεπτούραντον πάλλευκον ἐπώμιον, μίαν ψάθαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ἐπέρασε τὸν βραχίονά της εἰς τὸν συζυγικὸν βραχίονα, ὥστις ἦτο καταλληλότητος δι' ἔρεϊσμα, μὲ τὴν παχυτάτην περίμετρόν του.

Τρεῖς, τέσσαρες λέμβοι μὲ ἀνοικτὰ λευκὰ ἱστία αὐλακῶνουν τὰ νερά, εἰς τὰ ὁποῖα, ἀπότομα ρεύματα ἀέρος, προσδίδουν βαθὺ κυανοῦν χρῶμα. Ἐκάθησαν εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἐνετρύπων εἰς τὸ θέαμα τοῦ ἀφροῦ, ὃν ἀφίνει ἐκάστη λέμβος ἐκατέρωθεν, διασχίζουσα τὸ κύμα.

Ἡ ἀμφιλύκη ἠχμαλώτισε τὰ βλέμματά των. Ἡ φύσις ἐφιλοτέχνει ἓνα της ἔτι θρίαμβον· τὰ χρώματα τὰ ὑπέρυθρα, τὰ ξανθὰ χρώματα, τὰ ἰώδη, συνεμίγνυντο εἰς τὰς αἰδήμονας φωταυγείας τὰς περιστεφούσας ἓν βουνόν, ὑψούμενον μὲ τὴν ἀτμώδη ἐκείνην λευκότητα, τὴν ὁποῖαν δημιουργεῖ ἡ ἀπόστασις.

Εἰς τὴν ἄμμον εὐθυμα παιδία ἔπαιζον ἀδιάκοπα. Ἐχάραττον γραμμάς, κατεσκεύαζον τάφρους, ἀνῆγειρον προχώματα καὶ ἔπειτα μετ' ἀγαλλιάσεως ἐπερίμεναν κανὲν μεγάλον κύμα νὰ ἔλθῃ νὰ ἰσοπεδώσῃ τὰ ἔργα των. Αἱ φωναὶ των ἀπετέλουν ἓν πανδαιμόνιον, τὸ ὁποῖον ἡ Ἀμαλία εὐρίσκε χαριτωμένον καὶ ἀξιοζήλευτον, ἀφ' οὗ αὕτῃ δὲν εἶχε κανὲν τέκνον.

Ὅλα τὰ ἔτη τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἀντεπροσωπεύοντο εἰς τὸν μικρόκοσμον ἐκεῖνον. Καὶ ἦσαν νοστιμώτατα δύο βρέφη, μόλις περιπατοῦντα καὶ κινδυνεύοντα νὰ πέσουν ἀνὰ πᾶν βῆμα, καὶ προσεπάθουν νὰ τρέξουν, καὶ ἐνόμιζέ τις, ὅτι τὰ ὥθει τὸ μειδιάμα μᾶλλον ἢ οἱ πόδες των. Ἡ Ἀμαλία παρηκολούθει τὰ σημειωτὰ βήματά των μὲ περιέργειαν ἐκφραστικωτάτην, ἥτις μετετράπη εἰς μητρικώτατον μειδιάμα, ὅταν τὸ ἓν ἀπὸ τὰ δύο βρέφη διωκόμενον ἀπὸ τὸ ἄλλο ἔσπευσεν εἰς τὴν Ἀμαλίαν καὶ ἤρπασε παραπαῖον τὸ φόρεμά της καὶ μὲ γέλωτας ἐπειράθη νὰ κρυφθῇ εἰς μίαν πτυχὴν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν καὶ ἐκρεμάσθη ὁλόκληρον.

Ἡ ἀπρόοπτος ἐκείνη ἐφοδος κατέθελε τὴν Ἀμαλίαν, ἔτεινε τὰ χεῖρας καὶ οἶονεὶ προφυλάττουσα αὐτὸ ἀπὸ τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ ὀμηλικου βρέφους τὸ περιέβαλλε δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, ἀποτείνουσα ἅμα τὰς ἀκαταλήπτους ἐκείνας καὶ τρυφερὰς καὶ συγχεχομένας καὶ ψευδίζουσας λέξεις, τὰς ὁποίας τόσῳ καλὰ ἐννοοῦν τὰ μικρὰ παιδιὰ.

Τὸ σύμπλεγμα ἦτο ἁρμονικώτατον. Ἡ σύζυγος ἡ ἄτεκνος ἐσπατάλα τὴν στιγμὴν ἐκείνην θησαυροῦς μητρότητος. Τὸ τέκνον ἐμειδία ἐντεῖνον τοὺς μικροὺς τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ εὐχαριστούμενον εἰς τὸ γελαστὸν πρόσωπον τῆς ἀγνώστου κυρίας.

— Τί ὥραϊο παιδάκι, τί ὥραϊα ματάκια, ἀνεφώνησεν ὁ σύζυγος, ἀποσπῶν τὸ βλέμμα ἐκ τῆς θαλάσσης καὶ συνερχόμενος ἐκ τῆς ρέμβης ἀπὸ τὸν σύγχρονον γέλωτα τῆς συζύγου του καὶ τοῦ νηπίου. Ἀπεπειράθη νὰ ἐλύσῃ τὸ μικρὸν διὰ μιᾶς χειρονομίας, ἀλλ' ἐκεῖνο φοβηθὲν ἐκ τοῦ σαρκίνου ὄγκου του, τῆς προτεταμένης κοιλίας του καὶ τῶν πλαδαρῶν χειλέων, ὠπισθοχώρησε μὲ δύο τρεῖς πτυχὰς δυσαρεσκείας εἰς τὰ χεῖλη.

Ἡ Ἀμαλία ἀνενέωσε τὰ μειδιάματα. Τώρα πλέον τὸ κρατεῖ εἰς τὰς ἀγκάλας της.

Τὸ μικρὸν τείνει μειδιῶν καὶ συστρέφει τὰς μικρὰς τοῦ χεῖρας, θέλον· νὰ ἀνταποδώσῃ τὸν ἐναγκαλισμόν. Παρόμοιον τέκνον ὠνειροπόλει καὶ

αὐτή, τοιοῦτον ἄγγελον ὦ, πῶς ἤθελε νὰ τὸν ἔχῃ ἰδικόν της, νὰ διακόπῃ τὴν μονοτονίαν τοῦ βίου της, νὰ αἰσθανθῇ καὶ αὐτὴ τὸν ἀληθῆ προορισμὸν τῆς γυναικός. Τὴν μητρότητα.

Τὸ ἐρωτᾷ πῶς ὀνομάζεται. Μάτην. Μίαν κραυγὴν, τὴν ἰδίαν πάντοτε, κυλλεῖ εἰς τὰ χεῖλη του καὶ μόνον ὅταν ἐπλησίασεν ἡ τροφός, ἡ Ἀμαλία ἡδυνήθη νὰ πληροφορηθῇ.

— Τὸ ρωτῶ πῶς τὸ λέγουν, τῆς εἶπεν.

— Ἀμαλίαν, κυρία.

— Μπα, ἔχομεν τὸ ἴδιο ὄνομα, ἀνεφώνησε μειδιᾶσα αὐταρέσκως.

— Καὶ τὰ ἴδια μάτια, παιδιακίσινα, ἐμυρμούρησεν ὁ σύζυγος μὲ κάποιαν τρυφερότητα, τὴν ὁποίαν ἐξεδήλωνε τακτικά, ὡσάκεις δὲν τὸν ἠνώχλουν οἱ ρευματικοὶ πόνοι.

— Εὐμορφα μάτια, ἐξηκολούθησεν, κλίνων πρὸς τὸ οὖς τῆς συζύγου, σιγὰ-σιγὰ διὰ νὰ μὴ ἀκεύσῃ ἡ τροφός, τὴν ἀνθηρὰν ὡραιότητα τῆς ὁποίας δὲν παρείδεν ὁ ὀφθαλμός του.

— Καὶ τίνος εἶνε; ἠρώτησεν ἡ Ἀμαλία.

— Τὸ ἔχει μαζὶ τῆς μίᾳ κυρία γραῖα, ἡ ὁποία ἦλθε ἐδῶ διὰ λουτρά. Εἶνε ἐγγονάκι της. Ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ ἐχέρευσε πολὺ νέα καὶ εἶνε τώρα ξαναπανδρεμένη, νεόνυμφη μάλιστα.

Ἡ Ἀμαλία ἔπαυσε νὰ μειδιᾷ· τὴν κατέλαθεν ἄοριστος μελαγχολία διὰ τὸ δυστυχὲς ἐκεῖνο πλάσμα.

— Τὸ δυστυχισμένο! Ἀμα πεθάνῃ ἡ μάμμη του, τί θὰ γείνη!...

Τὸ παρατηρεῖ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ἴσως διὰ νὰ μάθῃ τί θὰ γείνη ἅμα μεγαλώσῃ. Ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκεῖνοι ἔδειξαν ἄλλα βάθη, τὰ ὁποῖα ποτὲ δὲν ἐφαντάζετο ἡ Ἀμαλία. Ἐδειξαν ἓνα πύθον ἀνεκπλήρωτον, εἶδε μίαν φλόγα ἔρωτος λαιθάνουσαν εἰς τὸ πλαίσιον ἐκεῖνο τῆς παιδικῆς ἀμεριμνησίας, διέκρινεν ἓν περίσσευμα ζωῆς σθεσθείσης, ἓνα σπαραγμόν.

— Καὶ πῶς ἐλέγετο ὁ πατέρας του;

Ἠρώτησεν ἡ Ἀμαλία μὲ τὴν φυσικὴν ἐκείνην περιέργειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἀφθόνως εἶνε πεπροικισμένοι αἱ γυναῖκες.

Ἡ τροφός εἶπε τὸ πατρικὸν ὄνομα.

Ὁ σύζυγος ἦτο καὶ πάλιν ἀπησχολημένος μὲ τὴν θάλασσαν, παρακολουθῶν μίαν σπηληλάδα καὶ δὲν ἡδυνήθη νὰ ἴδῃ εἰς τὰς πρώτας σκιὰς τῆς νυκτὸς ἓν σκίρτημα τῆς συζύγου του, τὸν νευρικὸν παροξυσμὸν μεθ' οὗ εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ πατρικῷ ὀνόματος ἡ Ἀμαλία ἐνηγκαλίσθη τὸ νήπιον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ πατὴρ πρὶν ἀποθάνῃ εἶχε χαρίσῃ τὸ ἰδικόν της ὄνομα. Τὸ ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας της μὲ μίαν ἀγρίαν χαράν, μὲ ὁρμὴν ἀκατατίκην, σπασμῶδη· ἐκεῖνο ἤρχισε νὰ φοβῆται, ἀλλ' αὐτὴ κύπτουσα τὸ φιλεῖ εἰς τὰς παρειάς, εἰς τὸ στόμα, εἰς τὸ μέτωπον, τὸ φιλεῖ ὡς φιλεῖ ἐρωμένη, ὡς φιλεῖ σύζυγος, ὡς φιλεῖ μήτηρ. Προσκολλᾷ τὰ χεῖλη καὶ ἀπομυζᾷ ὅλην τὴν δροσερότητα τῶν παιδικῶν χειλέων, φιλεῖ ἓν παλαιὸν ἰδανικόν, φιλεῖ τὴν φλόγα ἣν εἶχεν ἀναγνωρίσῃ εἰς τὸ βλέμμα του καὶ ζητεῖ τώρα νὰ τὴν ἀρπάσῃ, διότι αἰσθάνεται ἑαυτὴν κληρονόμον τῆς φλογὸς ἐκείνης τοῦ πρώτου ἔρωτός της.

Ἡ μεγάλη Ἀμαλία φιλεῖ τὴν μικρὰν Ἀμαλίαν καὶ δάκρυα πίπτουν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της βρέχοντα τὸ πρόσωπον τοῦ νηπίου καὶ μεταξὺ

ένος φιλήματος διαπύρου καὶ ένος δακρύου πικροτάτου, ἀφίνει νά ψθυρίσουν τὰ χεῖλη της, ὡς έν ἐκστάσει ὀνείρου :

— Τὸ παιδί τοῦ Χρήστου !

Ὁ σύζυγος ἤσθάνθη ἓνα ρευματικὸν πόνον, ἥκιστα συμβιβαζόμενον μὲ τὴν ὑγρασίαν τῆς παραλίας. Ἡγέρθη νεύων εἰς τὴν σύζυγόν του νά τὸν ἀκολουθήσῃ. Ἐκεῖνη δίχως ν' ἀποσπασθῇ τοῦ παιδίου, ἐγείρεται. Ὁ σύζυγος πλησιάζει τὸ νήπιον, τὸ ὁποῖον ἐμειδίει εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Ἀμαλίας καὶ τὸ φιλεῖ καὶ αὐτός. Τίς οἶδε ποία μυστικὴ ἀνεξιχνίαστος δύναμις ὠδήγησε τὰ χονδρὰ ἐκεῖνα, τὰ πλαδαρὰ ἐκ τῆς ἀδιακόπου ἀπολαύσεως χεῖλη εἰς τὰ λεπτοφυᾶ, ρόδινα χεῖλη τοῦ νηπίου, τὰ ὁποῖα ἅμα τῇ γεννήσῃ ἤσθάνθησαν νά τὰ βαρύνουν ἄλλα ὠχρὰ χεῖλη, ξηρὰ, θνήσκοντα χεῖλη πατρός, νεκρουμένου μὲ τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ἔρωτος τῆς γυναικὸς του. Κινεῖται διὰ νά φύγῃ ἡ Ἀμαλία· ἀλλὰ νομίζει ὅτι ἡ γῆ τὴν τραβᾷ· εἰς τὸ πρόσωπόν της λάμπει ὁ πόθος νά τὸ εἶχε τὸ παιδίον ἐκεῖνο ἰδικόν της· ἀλλὰ καὶ τὸ νήπιον, τὸ ὁποῖον ἀκόμη δὲν ἐφώτισεν ἡ γνῶσις καὶ ἡ συνειδήσις, ὀρμεμφύτως τὴν ἐφαντάσθη ἰδικήν του, τὴν ἠγάπησε πλειότερον τῆς μητρός. Ἐκαὶ οὖν περισσότερον ἀπὸ τὰ στήθη τῆς ἀληθινῆς μητρός τὰ στήθη τῆς Ἀμαλίας, διότι τὰ στήθη ἐκεῖνα διετήρουν τὸ πῖρ τοῦ ἔρωτος τοῦ πατρός του, ὅλον τὸ σφριγὸς τῆς καρδίας του. Ἐπ' αὐτῶν εἶχεν ἀναπαυθῇ ἡ καίουσα κεφαλὴ του — ἡ ἀπεψλωμένη νεκροκαφαλὴ ἥδη — ἐκεῖ εἶχεν ὀνειρευθῇ διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του έν τέκνον ὁμοιάζον τὴν Ἀμαλίαν. Καὶ ὠμοιάζει! Τίς οἶδεν ἂν μὴ τὴν στιγμὴν τῆς δημιουργίας τοῦ νηπίου, ἐκεῖνο; φιλῶν τὴν σύζυγον, ὠνειροπόλει τὴν ἐρωμένην !

Ἀπεμακρύνθησαν τῆς παραλίας. Ἡ Ἀμαλία καίτοι βαθέως συγκεκινημένη, δὲν ἤσθάνθη τὴν ἀνάγκην τοῦ βραχίονος τοῦ συζύγου, ὅστις ἀγνοῶν ὅπως τὰ διατρέχοντα, ἐξηκολούθει νά βλέπῃ ἀφηρημένος τὴν θάλασσαν. Ἐκεῖνη, θέλουσα νά πνίξῃ ἓνα στεναγμόν, περικλείοντα ὅλην τὴν ἱστορίαν τοῦ παρελθόντος, ἔδαινε μόνη ἐπὶ τῆς ἄμμου, μὲ μίαν μόνην παρηγορίαν. Ὅχι θὰ ἔβλεπε ἐπὶ τινος ἀκόμη ἡμέρας τὸ νήπιον ἐκεῖνο, θὰ τὸ ἔβλεπε κάθε ἀπόγευμα εἰς τὴν παραλίαν, συγχρόνως μὲ μίαν δύσιν ἡλίου, θὰ τὸ ἐρίλει χαιρετῶτα μὲ φιλήματα χαρᾶς καὶ δάκρυα ὀδυνης τὴν ἀνατολὴν τοῦ μετὰ θάνατον ἔρωτός της, ὅστις ἀνέζη ἥδη φλογερὸς εἰς τοὺς ἀεικινήτους ὀφθαλμούς τοῦ ὄθωου νηπίου. . . .

Δ. I ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ